Lietas Nr. C31472914
Lietas arhīva Nr. C-2117-15/2

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā, 2015.gada 13.martā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese I. Zelmene rakstveida procesā izskatīja civillietu akciju sabiedrības „Latvijas Gāze" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 12.decembrī AS „Latvijas Gāze" (turpmāk – prasītāja) vērsusies Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā ar prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētāja) par parāda 837,08 EUR apmērā piedziņu.

Prasītāja norāda, ka gazificētājā objektā /adrese/ izlietota dabasgāze (gāzes plītij), neveicot par to samaksu pilnā apmērā.

Saskaņā ar Zemesgrāmatu datiem objekta īpašniece ir atbildētāja /pers. A/.

Atbildētājai ir pienākums veikt maksājumus par dabasgāzi divdesmit dienu laikā pēc katra norēķinu perioda (mēneša) beigām.

Maksājumi noteiktā kārtībā nav veikti, tādēļ 2013.gada 3.decembrī dabasgāzes padeve objektā pārtraukta, fiksēts skaitītāja rādījums, līdz kuram izlietota dabasgāze – 1303.

Nesamaksātā parāda summa ir 837,08 EUR, ko veido parāds par dabasgāzi 463,90 EUR apmērā par periodu no 2004.gada 31.janvāra līdz 2013.gada 3.decembrim, nokavējuma procenti 371,35 EUR par periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 4.decembrim – 0,15% dienā no kavētā maksājuma saskaņā ar Ministru Kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 "Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 65.punktu un pasta izdevumi 1,83 EUR apmērā par pretenziju nosūtīšanu atbildētājai.

Pirms prasības celšanas tiesā prasītāja aicinājusi atbildētāju veikt saistību izpildi, tajā skaitā 2014.gada 6.janvārī nosūtot pretenziju, taču saistības nav izpildītas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1036.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu, Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 „Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 65., 72., 76. un 90.1.punktu un prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai 837,08 EUR, ko veido galvenais parāds 465,73 EUR un nokavējuma procenti 371,35 EUR, kā arī noteikt prasītājai tiesības par laika periodu no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās, bet nesamaksātās summas.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja tiesai rakstveida paskaidrojumus nav iesniegusi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Atbilstoši Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas nodalījumam Nr. /numurs/, /pers. A/, pamatojoties uz 1998.gada 22.septembra pirkuma līgumu, pieder nekustamais īpašums /adrese A/, Rīgā, kadastra nr./numurs A/.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Lietas materiāli apstiprina, ka gazificētajā objektā /adrese/, Rīgā, laika periodā no 2004.gada 31.janvāra līdz 2013.gada 3.decembrim izlietota dabasgāze un, saskaņā ar aktu par skaitītāja atvienošanu (lietas 12.lapa), 2013.gada 3.decembrī skaitītāja rādījums fiksēts 1303 m^3.

Saskaņā ar parāda aprēķinu (lietas 13.lapa), laika periodā no 2004.gada 31.janvāra līdz 2013.gada 3.decembrim maksa par izlietoto dabaśgāzi aprēķināta 463,90 EUR apmērā.

Civillikuma 2109.pants nosaka, tad, kad piegādātājs pieprasīto lietu piegādājis, līdzēju tiesiskās attiecības apspriežamas pēc pirkuma līguma noteikumiem.

Savukārt Civillikuma 1828.pants noteic, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc nolikta termiņa notecējuma.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 „Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 46.punktu, dabasgāzes lietotājam ir pienākums veikt maksājumus par dabasgāzes lietošanu saskaņā ar sistēmas operatora apstiprināto norēķinu kārtību.

Saskaņā ar 2010.gada 5.jūlija Norēķinu kārtības par dabasgāzei mājsaimniecību lietotājiem 8.punkta otro daļu, ja mājsaimniecības lietotājs ir nokavējis maksājumu, sistēmas operētājs var nosūtīt mājsaimniecības lietotājam atgādinājumu un/vai brīdinājumu par dabasgāzes piegādes pārtraukšanu un parāda piedziņu. Izdevumus, kas sistēmas operatoram rodas saistībā ar vēstuļu nosūtīšanu mājsaimniecības lietotājam un parāda piedziņu, sedz mājsaimniecības lietotājs.

No prasības pieteikumā norādītā un lietas materiāliem redzams, ka 2014.gada 6.janvārī AS „Latvijas Gāze" nosūtījusi /pers. A/ pretenziju par parādu (lietas 19.lapa). Saistībā ar minētā sūtījuma piegādāšanu prasītājai radušies izdevumi 1,83 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīts, ka prasītāja ir piegādājusi atbildētājai dabasgāzi un atbildētājai bija pienākums samaksāt par to atbilstoši noteiktajiem tarifiem un termiņiem. Atbildētāja pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem nav iebildusi un prasītājas aprēķināto pamatparāda summu nav apstrīdējusi. Tāpat atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus tam, ka savas saistības pret prasītāju būtu izpildījusi un parādu par piegādāto un saņemto dabasgāzi būtu samaksājusi, jo Civillikuma 1838.panta pirmā daļa noteic, ka samaksas izdarīšana, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītāja maksu par izlietoto dabasgāzi gazificētajā objektā aprēķinājusi atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un atbildētāja savas saistības nav izpildījusi.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājai piedzenams parāds par izlietoto dabasgāzi 463,90 EUR apmērā.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka noraidāms prasījums daļā par pasta izdevumu piedziņu.

AS „Latvijas Gāze" lūgusi piedzīt no atbildētājas 1,83 EUR, kas saistīti ar paziņojumu nosūtīšanu atbildētājai.

Tiesa konstatē, ka lietas materiālos atrodas AS "Latvijas Gāze" sagatavota 2014.gada 6.janvāra pretenzija par parādu (lietas 19.lapa), taču pierādījumi, ka tās nosūtīšanas izmaksas būtu 1,83 EUR nav pievienoti. Līdz ar to prasība daļā par pasta izdevumu 1,83 EUR apmērā piedziņu kā nepamatota ir noraidāma.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka daļēji apmierināms prasījums daļā par nokavējuma procentu piedziņu.

Prasītāja aprēķinājusi nokavējuma procentus pamatojoties uz Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 ,,Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 65.punktu, atbilstoši kuram, par katru veicamā maksājuma kavējuma dienu lietotājs maksā sistēmas operatoram nokavējuma procentus – 0,15 % dienā no nesamaksātās summas.

No nokavējuma procentu aprēķina (16. – 18. lietas lapa) un prasības pieteikuma izriet, ka par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 4.decembrim prasītāja aprēķinājusi nokavējuma procentus 371,35 EUR apmērā.

Tiesas ieskatā, nokavējuma procentu apmērs ir pārāk liels, nesamērīgs, netaisnīgs un neatbilstošs Civillikuma 1.pantā ietvertajam labas ticības principam.

Atbilstoši Civillikuma 1759.panta 1.punktam nokavējuma procentu maksāšana ir saistīta ar tiesību pārkāpumu – nokavējumu, taču to daba paliek tāda pati kā procentiem vispār, tas ir, arī nokavējuma procentu uzdevums ir nodrošināt ienākumus, ko dod kapitāls, atrodoties normālā apritē.

Tiesas ieskatā pielīgtie 0,15 % dienā no nesamaksātās parāda summas, liecina nevis par aizdevēja vēlmi saņemt taisnīgu atlīdzību par kapitāla lietošanu, bet gan par aizņēmēja sodīšanu, kas savukārt neatbilst nokavējuma procentu mērķim civiltiesībās.

Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 17.decembra spriedumā lietā Nr. SKC-262/2012, norādījis,ka „atbilstoši tiesību doktrīnā izteiktajai atziņai procentu kā atlīdzības par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci, kas ietver pieņēmumu, ka kapitāls parasti nes augļus. Procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu un jaukt to ar procentos izteiktu līgumsodu. Nokavējuma gadījumā procentu maksāšanas pienākums iedarbojas kā pamudinājums parāda ātrākai nokārtošanai. (..) Civiltiesiskos strīdos pārmērīgi augsti procenti var kalpot par pamatu līguma noteikumu atzīšanai par neatbilstošiem labiem tikumiem." (*skat. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA, Rīga, 2006, 145.lpp.).*

Izšķirot civiltiesisku strīdu, tiesai ir tiesības patstāvīgi izvērtēt līguma noteikumus pušu tiesiskās vienlīdzības, tai skaitā, labticīguma aspektā.

Civillikuma 1.pants par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības pēc būtības ir saistāms ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantu par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību. Šī panta otrās daļas 5.punkts noteic, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgākā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

Savukārt atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 1.punktam, līguma noteikums, kas ir pretrunā likuma 5.pantam atzīstams par netaisnīgu.

Ievērojot minētās tiesību normas, tiesa pakalpojuma sniedzēja – dabasgāzes piegādātāja darbību, prasot nokavējuma procentus 0,15 dienā vai 54 % gadā, vērtē kā neatbilstošu Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam un saistībā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 5.punktu, neatzīstot Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 ,,Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi" 65.punktu par spēkā neesošu, samazina nokavējuma procentus, nosakot tos 1/10 daļas apmērā no parāda summas vai 10 % apmērā.

Ievērojot minēto, kā arī pamatojoties uz judikatūru – AT Senāta 2012.gada 17.decembra spriedumu lietā nr. SKC-262/2012, tiesa atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami nokavējuma procenti par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 4.decembrim 46,39 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir 510,29 EUR, līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktam, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 76,54 EUR un prasītājas samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, kopā 81,24 EUR.

Tā kā kopējā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājai un tiesas paziņojumu nosūtīšanu pusēm ir 5,58 EUR, tiesa atzīst, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa, kuru nav sedzis prasītājas veiktais maksājums, t.i. 0,88 EUR (5,58 EUR – 4.70 EUR) apmērā, par labu valstij ir piedzenams no atbildētājas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos sešos procentus gadā no parāda pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.¹ panta, atbildētājai noteikums sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. - 193., 195., 204.[1] un 250.[25]pantu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS ,,Latvijas Gāze", reģistrācijas Nr.40003000642, parādu par izlietoto dabasgāzi 463,90 EUR apmērā, nokavējuma procentus par laiku no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 4.decembrim 46,39 EUR un tiesas izdevumus 81,24 EUR, kopā piedzīt 591,53 EUR (pieci simti deviņdesmit viens *euro*, 53 centi).

Atzīt AS ,,Latvijas Gāze" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no parāda pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,88 EUR (nulle *euro,* 88 centi). Dokuments, kas apliecina tiesas izdevumu samaksu iesniedzams tiesas kancelejā.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2015.gada 13.martā.

Tiesnese I.Zelmene